

van de tafeleend bleek te zijn. Op den plas zwommen drie paartjes van deze eendensoort. Vier dagen later werd bij Eernewoude (Fr.) aan den kant van een klein poeltje, onder een waterwilgje, een meerkoetennest met 2 eieren dezer soort en 3 tafeleendeieren gevonden.

Beide nesten werden helaas (door kraaien, kuikendieven of menschen-fuikenzetters?) uitgehaald. (de V.).

Waterhoentje, *Gallinula chl. choropus* (L.), broedt in een eendenkorf.

Aan de lijst van vogels, die in, voor eenden uitgehangen, z.g. „nestkorven” broeden (zie Limosa, 15, p. 44) moet het waterhoentje worden toegevoegd. Ik vond er dit voorjaar een bij Eernewoude en hoorde daar van een vischer (een zéér betrouwbaar man) dat dergelijke broedgevallen reeds vaker waren geconstateerd. (de V.).

Terugvondsten van in het buitenland
geringde vogels, 18

DOOR

C. G. B. TEN KATE.

Carduelis carduelis — Putter.

Met duitse ring, in Friesland.

Rossitten (?) A 850162, ○ 13 Oct. '32 Tente (Rhld.) bij Wermelskirchen, (51° 8' N, 7° 13' O) + (dood gevonden) 19 Jan. '33, Harlingen. (4)

Muscicapa hypoleuca — Zwartgrauwe vliegenvanger.

Met duitse ring, op Texel.

Helgoland 9032384, ○ (juv.) als doortrekker 5 Sept. '34 Helgoland, + 7/8 Sept. '34, Texel. (2)

Turdus merula — Merel.

Met duitse ring, in Friesland.

Helgoland 7106639, ♀, ○ 19 Oct. '42 als doortrekker op Helgoland, + (dood gevonden) midden Mei '44 te Kleine Geest onder Tietjerk; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).

Met duitse ring, in Noord-Holland.

Helgoland 7090710, ♀, ○ 18 Nov. '39 als doortrekker op Helgoland, + (dood gevonden) 25 Juni '43, Heemstede; bericht ontvangen van den heer M. Dijkstra, aldaar. (t. K.).

Ardea cinerea — Blauwe reiger.

Duitse, in Noord-Brabant.

Helgoland 229480, ○ juv. 7 Juni '43 Duisburg, Rijnland, + (geschoten) 1 Oct. '43, Oudheusden. (Museum Leiden).

Vanellus vanellus — Kievit.

Noorse, in Friesland.

Stavanger 61165, ○ juv. 28 Mei '42 op Jaeren bij Stavanger, + herfst '42 onder St. Jacobi Parochie; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).

Met noorse ring, in Friesland.

Stavanger no. ??, ○ datum ? plaats ?, + (gevangen) herfst '42 onder Engwierum; ring verloren geraakt. (meded. G. Bosch).

Duitse, in Friesland.

Rossitten E 113751, ○ juv. 6 Juli '41 Ziegelei Weseram, Kreis Westhavel-land, Brandenburg, + (gevangen, met goudpluvieren) 2 Dec. '42 onder Uitwellingerga. (meded. G. Bosch).

Larus ridibundus — Kapmeeuw.

Finse, in Noord-Holland.

Helsingfors C 29770, ○ 28 Juni '38 bij Helsinki, + (dood gevonden) in het vroege voorjaar van '42 te Beverwijk; ring ontvangen van J. P. Strijbos. (t. K.).

Deense, in Friesland.

Zoöl. Mus. Denmark Z 31722, ○ juv. 17 Juni '40 Vorsø, Horsens Fjord, + (dood gevonden) half Jan. '44 Drogeham; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).

Zoöl. Mus. Denmark Z 43091, ○ juv. 23 Juli '43, Haderslev, Zuid-Jutland, + (dood gevonden) ± 25 Mei '44, Terzool; ring ontvangen van G. Bosch. (t. K.).

Deense, in Noord-Holland.

Zoöl. Mus. Denmark Z 24802, ○ juv. 21 Juni '39 Vorsø, Horsens Fjord, + (dood gevonden) ± 26 Jan. '44 Uithoorn. (Museum Leiden).

Zoöl. Mus. Denmark Z 27330, ○ juv. 24 Juni '40 Haderslev Dam, + 1 Jan. '41 Den Helder. (5)

Deense, in Utrecht.

Zoöl. Mus. Denmark Z 33760, ○ juv. 2 Juli '41 Katholm, Augustenborg-fjord, + (gevonden) winter 42/43 IJsselmeerkust tussen Eemmond en Laakmond. (Museum Leiden).

Zoöl. Mus. Denmark Z 34265, ○ juv. 4 Juli '41 Haderslev Dam, + 10 Febr. '42 Utrecht. (5)

Zoöl. Mus. Denmark Z 34697, ○ juv. 7 Juli '41 ibidem, + 5 Febr. '42 12 km Z. van Utrecht. (5)

Met duitse ring, in Noord-Holland.

Rossitten E 124292, ○ als jonge vogel (nestvangst) 28 Maart '37 aan de Pfaffenteich, Schwerin, Mecklenburg, + (dood gevonden) 19 Nov. '43, Amsterdam. (Museum Leiden).

Met duitse ring, in Limburg.

Rossitten E 124329, ○ ad. 23 Oct. '38 op voederplaats, Hamburgerstrasse 10 te Schwerin, Mecklenburg, + (dood gevonden) 15 Dec. '43, Roermond. (Museum Leiden).

„Belgische”, in Noord-Brabant.

Bruxelles E 4421, ○ „op het nest” 26 Juni '39 te Ossendrecht, + Juli '42 Hilvarenbeek. (3)

Met tsjechische ring, in Friesland.

Praha E 35439, ○ ad. 21 Maart '40 Praag, + (gevonden) 3 Mei '42, Lemmer. (J. P. Strijbos).

Tsjechische, in Overijssel.

Praha E 42670, ○ juv. 12 Juni '42 op de „Novy” plas (49° 26' N, 13° 50' O) bij Lnáře, + (gevonden) Augustus '42 bij Kampen; ring ontvangen van

den heer Berghuis, aldaar.

(t. K.).

Tsjechische, in Noord-Holland.

Praha E 36201, ○ juv. 9 Juli '40 te Soprec ten O. van Praag (50° 08' N, 15° 26' O), + (gevonden) 26 Juli '43 aan de kust tussen Ewijksluis en de Kooy. (Museum Leiden).

Tsjechische, in Utrecht.

Praha E 36979, ○ juv. 8 Juni '41 te Zehun (50° 08' N, 15° 21' O) bij Chlumec, + (gevonden) winter 42/43 IJsselmeerkust tussen Eemmond en Laakmond. (Museum Leiden).

Larus canus — Stormmeeuw.

Zweedse, in Zuid-Holland.

Göteborg D 282? (sterk gesleten), ○ juv. 1929—1934 op Gotland, Öland of Tylön in Halland, + Jan. '42, Krimpen a/d IJsel; ring ontvangen van C. van der Schans, aldaar. (t. K.).

Deense, in Zuid-Holland.

Zööl. Mus. Denmark M 5558, ○ juv. 21 Juli '40 Christiansø, + Febr. '41 Den Haag. (5)

Duitse, in Zuid-Holland.

Helgoland 587434, ○ juv. 29 Juni '36, Langenwerder bij Poel, Wismar-Bucht, Oostzee, + Jan. '42 Krimpen a/d IJsel; bericht ontvangen van C. van der Schans, aldaar. (t. K.).

Larus argentatus — Zilvermeeuw.

Duitse, in Groningen.

Helgoland (?) 309691, ○ juv. zomer '32 Langeoog, + 29 Sept. '32, Delfzijl. (1)

Rossitten (?) C 46932, ○ juv. zomer '31 ibidem, + 3 Juli '37, Haren. (1)

Duitse, in Friesland.

Rossitten (?) C 34593, ○ juv. zomer '26 Norderney, + 24 Nov. '26 Leeuwarden. (1)

Rossitten (?) D 48690, ○ juv. zomer '34 Langeoog, + 8 Nov. '34 Tzummarum. (1)

Helgoland (?) 33235, ○ juv. zomer '25 ibidem, + 18 Maart '31, Harlingen. (1)

Duitse, op Terschelling.

Rossitten (?) C 47356, ○ juv. zomer '32 ibidem, + 10 Juli '39, Terschelling. (1)

Duitse, in Noord-Holland.

Rossitten (?) C 47325, ○ juv. zomer '32 ibidem, + vóór 4 April '33, Loosdrechtsche plassen. (1)

Larus marinus — Mantelmeeuw.

Noorse, in Noord-Holland.

Stavanger 31164, ○ 27 Juni '39 Hovden, Kinn, S-og Fj., + 22 Oct. '39, Zandvoort (6a).

Kampen, Augustus 1944.

Literatuur.

1. Drost, R. und L. Schilling: Ueber den Lebensraum deutscher Silbermöwen, *Larus a. argentatus* Pontopp., auf Grund von Beringungsergebnissen. Vogelzug, 11, p. 1—22.

2. — und — : Ueber den Zug des Trauerfliegenschnäppers. *Muscicapa hypoleuca* (Pall.). Ibidem, p. 71—85.
3. Dupond, Ch. : Oeuvre du baguage des oiseaux en Belgique, Exercice 1942. Le Gerfaut, 33, p. 56—58.
4. Grittner, Ilse : Zugverhältnisse des europäischen Stieglitzes, *Carduelis carduelis* (L.). Vogelzug, 12, p. 56—73.
5. Hørring, R. : Fortsatte Resultater of Ringmaerkningerne i 1931—42, Nr 11. Vidensk. Medd. fra Dansk Naturh. Foren, 106, 1943, p. 415—426.
- 6a—c. Schaanning, H. Tho. L. : Fortsatte Resultater (IX—XIII) fra den Internasjonale Ringmerkning vedrørende Norske Trekkfugler. Stavanger Museums Arshefte 1938/39 (49) — 1942/1943 (53).

Korte mededeelingen.

Nogmaals *Sylvia melanocephala*.

De mededeeling van Dr J. C. Koch in Limosa, 12, p. 127, over het waarnemen van *Sylvia melanocephala* in de Scheveningsche Boschjes, den Haag, kwam mij reeds dadelijk aanvechtbaar voor, hetgeen ik op de October-vergadering (1940) van de „Club” kenbaar maakte. De heer Koch, toen reeds ziek, was niet op die vergadering aanwezig en kort daarna nam ik met schrik kennis van zijn overlijden. Het tijdelijk opnemen van een nieuwe soort voor de nederlandse avifauna, gebaseerd op deze mededeeling, vereischt echter in ieder geval een correctie.

Door een herhaald verblijf gedurende de laatste 20 jaren aan de Riviera en in het bijzonder op Corsica, heb ik verschillende Zuid-europeesche *Sylvia*-soorten terdege leeren kennen.

De meest voorkomende soorten zijn wel de zwartkop (*Sylvia atricapilla*) en *Sylvia melanocephala*. Beide soorten zijn voor Corsica en gedeeltelijk ook voor de Riviera standvogel. Mijn ervaring is dat de zwartkop ook aldaar de voorkeur geeft aan het parkachtige landschap, terwijl *Sylvia melanocephala* veel meer aan die terreinen de voorkeur schenkt, waar men hier te lande de gewone grasmusch (*Sylvia communis*) aantreft.

De veldkenmerken van de zwartkop zijn voldoende bekend, doch niet die van *Sylvia melanocephala*. Steeds werd ik getroffen door de molzwarte bovendeelen met de sterk afstekende, witte keel benevens de witgezoomde, ronde staart. Bovendien komt hierbij nog een ander kenmerk, dat zeer opvalt, indien de vogel niet te ver weg is, nl. de roodbruine kring rondom het oog. Bij een balg of een afbeelding uit een der groote plaatwerken vallen de eerste kenmerken minder op. Men ziet dan, dat de kop, inclusief de oogstreek, slechts geheel zwart zijn, terwijl de verdere bovendeelen aschgrauw zijn. In dit verband merk ik op, dat de afbeelding in Dresser: „History of the Birds of Europe” deze „molzwarte” kleur meer naar voren brengt dan bv. die in Naumann.

Juist door de opvallende molkleurige bovendeelen vind ik de naam zwarte grasmusch typischer, dan „kleine zwartkop”, temeer daar de maten slechts weinig verschillen (zie hieronder):

Behalve de twee hierboven gemelde soorten komt bovendien nog een derde soort grasmusch in het geding, die eveneens een zwarte kop heeft, nl. de Orpheusgrasmusch, *Sylvia hortensis*. Juist voor den veldornitholoog, die vaak onder minder gunstige omstandigheden tot determinatie moet overgaan, is het noodig op deze 3 soorten nader in te gaan.